

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

IMPROVING THE PROCESS OF ORGANIZATION OF RAILWAY FREIGHT TRANSPORTATION TAKING INTO ACCOUNT EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

*Н.О. Смірна, Д.О. Куценко, канд. техн. наук О.Е. Шандер
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*N.O. Smirna, D.O. Kutsenko, O.E. Shander, PhD (Tech.)
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Стабільний розвиток національної економіки залежить від ступеня розвитку кожної галузі та інфраструктурних елементів. Європейська інтеграція є одним з основних пріоритетів української державної політики. Враховуючи сучасні реалії розвиток залізничної галузі країни є передумовою для стабільного підйому економіки країни, посилення її конкурентоспроможності, розширення зв'язків між підприємствами та захисту економічних інтересів держави, розширення зовнішньоекономічної діяльності у забезпеченні євроінтеграційного вектору розвитку України. Проте транспортна система країни, у тому числі залізничної галузі, все ще не відповідає стандартам, директивам, регламентам, нормам і вимогам Європейського Союзу (ЄС), відзначається суттєвим відставанням щодо законодавчої, нормативної, технічної бази та якості сервісних послуг [1,2].

За останній рік були розроблені законопроекти, які відповідають Європейським директивам і які Україна зобов'язана виконати. Всі ці нововведення несуть в собі декілька фундаментальних змін для ринку [3]. Основним, звичайно являється допуск приватних перевізників на залізницю. Для покращення роботи на залізничному транспорті, окрім допуску приватних компаній необхідно створення конкурентного середовища на залізниці. Найважливішим фактором розвитку конкурентного середовища на залізничному транспорті є становлення і розвиток системи компаній-операторів рухомого складу. В умовах військового стану можна виділити дві очевидні стратегії концентрації бізнесу власників залізничного рухомого складу. З одного боку, вже існуючі великі компанії продовжують нарощувати парк вагонів, а з іншого боку — відбувається консолідація транспортних компаній. В умовах збільшення експортних перевезень залізничним транспортом та значним дефіцитом рухомого складу можна відмітити тенденцію збільшення приватних інвестицій у рухомий склад.

Враховуючі відповідні умови особливого значення набуває модернізація інфраструктури, так як темпи зростання приватного парку вантажних вагонів

можуть істотно випередити розвиток інфраструктури. Тому одним із основних завдань для подальшого реформування та удосконалення організації вантажних перевезень є вирішення питань щодо: формування тарифної політики для перевезень у вагонах різних форм власності; формування нових логістичних міжнародних маршрутів; відповідальності сторін при перевезенні вантажів; створення системи для координації та управління вантажними вагонами різних форм власності; розподіл між транспортними компаніями пропускних спроможностей залізниці. При збільшенні операторів рухомого складу в умовах створення конкуренції на залізниці повинні змінюватися умови планування поїзної та вантажної роботи на всіх рівнях управління. А враховуючи сучасні реалії, то технологія організації вантажних перевезень при взаємодії залізниці з власниками залізничних вагонів на даний час є недосконалою і неадаптована до сучасних тенденцій розвитку економіки в умовах військового стану [4,5].

Виходячи з цього, враховуючі військовий стан та відставання реформування від інших країн Європи має свої наслідки: зниження конкурентних можливостей залізничного транспорту України на світовому ринку транспортних послуг, унеможлиблює використання повною мірою ринкових механізмів господарювання і подальший розвиток галузі. Тому з урахуванням всіх вимог, які були проаналізовані, потрібно сформувати оптимізаційну модель організації залізничних вантажних перевезень при функціонуванні приватних операторів рухомого складу за допомогою математичних методів на основі інтелектуалізації, за умови виконання запланованих обсягів перевезень вантажів на всій мережі залізниць України, а також забезпечити безпеку руху поїздів. Формування відповідної технології забезпечить: зменшення пробігу порожніх вагонів, збільшення пропускної спроможності вагонів, скорочення часу знаходження вагонів під вантажними операціями на станціях, підвищення ефективності керування перевізним процесом.

[1] Бутко, Т.В. Формалізація процесу управління парком вантажних вагонів операторських компаній [Текст] / Т.В. Бутко, О.Е. Шандер // Східно – Європейський журнал передових технологій. – 2014. - № 2/3(68). - С. 55-58.

[2] O. Shander. Improving the technology of freight car fleet management of operator company/ O. Shander, D. Shumyk, Y. Shander, O. Ischuka// Procedia Computer Science Volume 149, 2019, P. 50-56.

[3] Реформування Укрзалізниці – перший крок реформи залізничного транспорту [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України. – 2023. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/content/reformi-zaliznichnogo-transportu.html> (дата звернення: 25.10.2023).

[4] Пархоменко, Л.О. Розроблення СППР для управління процесом формування контейнерних поїздів у рамках системи інтермодальних перевезень / Л.О. Пархоменко, В.М. Прохоров, Т.Ю. Калашнікова, О.Е. Шандер// Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті, 2023. – № 3. – С. 29-32.

[5] V. Petrushov. Study into conditions for the interaction between different types of transport at intermodal terminals [Текст] / V. Petrushov, O. Shander // Східно-Європейський журнал передових технологій. – Харків: НВП “Технологічний центр”, 2018. – № 6/3(96). – С. 70-76.